

Az Ökoiskola Hálózat 486. hírlevele

- 1. Éghajlatváltozás és oktatás, a COP24 apropóján**
- 2. „Tantermen kívüli tanulás a természetben” c. kurzus**
- 3. Gyakorlatvezetők keresése**
- 4. Énekesmadarak etetése**
- 5. 70 éves az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata**
- 6. „New Shores – A demokrácia játéka” c. online fenntarthatósági játék**
- 7. Zöldike – angyalföldi vetélkedő ökoiskoláknak**
- 8. 2018 + 17 = 2030? – hírek a közgazdaságból és a gazdag közösségekről**

1. Éghajlatváltozás és oktatás, a COP24 apropóján

Pont most, 2018 decemberében zajlik Katowicében az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (részben felelnek) éves konferenciája (Conference of Parties, azaz COP). Az Ökoiskola Hírlevél megjelenésének napján, december 13-án a plenáris események az éghajlatváltozással kapcsolatos oktatás köré szerveződnek. Lássuk, miért!

A tanulmányok és előkészítő dokumentumok szerint 2019-ben már senki sem mentesül a változó éghajlat hatásaitól. Az utolsó, 2018 októberében megjelent IPCC jelentés (különjelentés, SR15 rövidítéssel, <http://ipcc.ch/report/sr15/>) bemutat számos olyan, korábbról is ismert éghajlatváltozási következményt, amelyek elkerülhetők lennének a globális felmelegedés 1,5 °C-ra való korlátozásával. Mint tudjuk, a 2015-ben elfogadott megállapodás 2 °C-os átlagos felmelegedésre becsülte a szükséges beavatkozások, és (a) még elviselhető hatásokat. 2100-ra a globális tengerszint emelkedés 10 cm-rel alacsonyabbra várható, ha a globális felmelegedés kettő helyett másfél fokon belül maradna. A korallzátonyok 70-90%-kal csökkennének, míg a jelenlegi (2 fokos) forgatókönyv szerint 99%-kal. Érdeklődő ökopedagógusok és tanulók számára további adatok itt találhatóak: <https://unfccc.int/topics/science/resources/information-portals-and-sources-of-scenario-data>. December 13-án az oktatási és a környezetvédelmi miniszterek, a nemzetközi szakmai szervezetek és civil szervezetek a klímaváltozásra felkészülési programról (Action for Climate Empowerment), annak oktatási, képzési, szemléletformálási és részvételi feladatairól tárgyalnak. A Nemzetközi Klíma Akciócsoport (Climate Action Network), de a magyar Élő Bolygónk honlap is rendszeres publikál pedagógiai segédanyagokat. Jelenleg is él a heti klímakvíz itt: <https://www.elobolygonk.hu/Kviz>.

Angol nyelvű és szövegfeldolgozásra építő osztályok számára, illetve – nyilvános élettörténete alapján – heterogén osztályok tanulásának szervezésére is alkalmas téma a 15 éves Greta Thunberg beszéde az ENSZ főtitkára előtt, illetve a világnak szóló üzenete

(<https://www.youtube.com/watch?v=1Cve4bLDrIM>), vagy a youtube-on elérhető hosszabb felhívása iskolákhoz.

2. „Tantermen kívüli tanulás a természetben” c. kurzus

Még mindig van néhány hely az érdeklődő pedagógusok számára, hogy részt vehessenek a "Outdoor Learning in Nature" kurzuson, amely 2019 áprilisában lesz, Bulgáriában.

Jelentkezési határidő: december 15.

Időpont: 2019. április 23-27.

Helyszín: Bulgária

Az osztálytermen kívüli tanulás segíti a fiatalokat abban, hogy összekapcsolják, amit az iskolában tanulnak az életről és a körülöttük lévő világról.

A kurzus az Erasmus + programon keresztül támogatható.

A program részletei: <http://ecosystemeurope.org/en/courses/>

Richard Dawson

Wild Awake

13 Bynner Street, Shrewsbury, Shropshire SY3 7PB

United Kingdom

3. Gyakorlatvezetők keresése

Az ELTE Természettudományi Karán öt éve indult a természetismeret-környezettan tanári szak. A hallgatók eljutottak a szakos tanítási gyakorlathoz, valamint az egy éves egyéni összefüggő gyakorlathoz.

Keressük azon budapesti kollegák és iskolák jelentkezését, akik vállalják alkalmankénti megbízással, csekély tiszteletdíj fejében a hallgatók gyakorlatának vezetését.

A gyakorlatok tartalma a <http://tkk.elte.hu/category/gyakorlatok/> linken olvasható.

Alapvető feltétel, hogy legyen 5-6. évfolyam, ahol tanítják a természetismeret tantárgyat, valamint az, hogy legyen tudatos környezeti nevelési tevékenység, és legyenek környezeti

tartalmakkal foglalkozó tanórák az intézményben. A pedagógus esetében a mentor szakvizsga és a mesterpedagógus fokozat megléte előnyt jelent.

Kérjük, hogy a további egyeztetésre a rövid önéletrajzot és az elérhetőséget küldjék el Schróth Ágnesnek a schroth78@gmail.com címre **2018. december 15-ig**.

Schróth Ágnes (mb. előadó ELTE TTK)

4. Énekesmadarak etetése

1890-ben indult el Magyarországon a lakosság madáretetési mozgalma. A kb. 50 etetőlátogató madárfaj megfigyelése egyedülálló élmény a kertekben, a parkokban és akár a sokadik emelet magasságában is.

Az énekesmadár-etetési időszak dandárja hazánkban **az első fagyok késő őszi beköszöntétől ezek megszűnéséig, november második felétől márciusig** tart. Az etetők madárforgalma elsősorban a tél keménységétől, ezen belül is főleg a hótakaró vastagságától és tartósságától függ. Enyhe teleken az etetőket látogató madarak faj- és egyedszáma gyakran csak fele, harmada a megszokottnak.

Az énekesmadaraknak adható téli madáreleségek 3+1 csoportba sorolhatók:

- napraforgó, amibe apró szemű kölest is lehet keverni;
- állati zsiradék (háj, faggyú, főzéssel sótlanított szalonna, cinkegolyó);
- alma (gallycsonkokra szúrva és földre szórva) és bogyók (vadszőlő, borostyán, tűztövis, nyugati ostorfa, fagyal);
- plusz ivó- és fürdővíz, a befagyott itatókban a naponkénti vízcserre.

A vízimadarakat soha, sehol, semmivel ne etessük, mert ez tömeges pusztulásukat okozhatja!

Forrás: <http://greenfo.hu/hirek/2018/11/26/kezdodik-a-129-orszagos-enekesmadar-etetesi-szezon>

5. 70 éves az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata

1948. december 10-én fogadták el az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát.

Ebből az alkalmából világ minden táján Bangladeshtől Johannesburgig, Ukrajnától Los Angelesig diákok százezrei nagy hatású eseménysorozatok keretében hívták fel a figyelmet a Nyilatkozat fontosságára, a mindennapi életben való jelentőségére.

Hogyan lehet bekapcsolódni az emberi jogok fontosságát hirdető nemzetközi mozgalomba?

- Helyezzük ki az iskolában, az osztályteremben a nyilatkozat szövegét, illetve annak fontos részleteit.
- Beszéljünk az emberi jogokról a kapcsolódó tanórákon és tanórán kívüli programokon.

- Értelmezzük az egyes pontokat, illetve rendezzünk róluk vitát.

Emberi jogok tanítása mozgalom FB-

csoport: <https://www.facebook.com/groups/204863870443142/about/>

Ide várunk minden olyan anyagot, amely a Nyilatkozat iskolai feldolgozásához kapcsolódik: képeket a kihelyezett Nyilatkozatról, beszámolót a feldolgozás során szerzett tapasztalatokról.

A nyilatkozat pontjai itt tölthetők le: https://tte.hu/wp-content/.../2018/12/emberijogok_pontonkent.pdf

A nemzetközi mozgalom oldala: http://www.standup4humanrights.org/en/highlights_47.html

Online játék a témában, letölthető a Google Play-ről: *Story Dice - Human Rights*

Te egy igazi mesemondó vagy? Akkor eljött a te időd, hogy ragyogj! Azt hiszed, hogy nem vagy elég kreatív? A kockák segíteni fognak! Találj ki saját történeteket a különböző emberi jogi témákkal kapcsolatos szimbólumokkal!

6. „New Shores – A demokrácia játéka” c. online fenntarthatósági játék

A játékban a résztvevők egy sziget lakóiként játszanak, ahol minden körben eldönthetik, hogy mire használják a cselekvési pontjaikat (pl. fa kivágása és ez által pénzszerzés, bogyógyűjtés, szénkitermelés, magánépítkezések, középítkezések). Mindeközben a sziget környezeti állapota változik, annak függvényében, hogy mennyi szén-dioxid került a levegőbe, és mennyi fa van, ami ezt elnyelné. A játékosoknak közösen kell kezdeniük valamit a szigettel, és csoportról csoportra változik, hogyan birkóznak meg ezzel a feladattal.

A programmal a fiatalok játszva fejleszthetik

- szociális,
- logikai,
- és vállalkozói készségeiket,

valamint tanulhatnak

- a demokratikus folyamatokról,
- a fenntarthatóságról,
- és saját magukról.

Videó: <https://www.youtube.com/watch?v=XcRacpmyFfU>

E-learning felület, ahol minden infó megtalálható ahhoz, hogy valaki moderálni tudja a játékot (módszertan, technikai segédlet, foglalkozás-vázlatok, fórum).

Regisztráció: <https://edmodo.com/>

Tanárként kell regisztrálni, e-mail-címet és jelszót kell megadni, majd a bal oldalon "Csatlakozás egy osztállyal"-t megkeresni, és végül megadni a következő kódot: np4hn4.

A projekt-honlap linkje, további információk: <https://newshores.crs.org.pl/hu/>

Vastag Zsuzsa: zsuzsa.vastag@rogersalapitvany.hu

Rogers Alapítvány

7. Zöldike – angyalföldi vetélkedő ökoiskoláknak

A Hunyadi Mátyás Általános Iskola a fővárosi XIII. kerületi ökoiskolák csapatai részére idén is vetélkedőt szervezett. Az idei tematika az arborétumok voltak. A fenntarthatóság szempontjából kiemelkedően fontos kompetenciáink szellemében minden csapat nyert jutalmat is. Az eseményről az iskola mellett a TanTrend c. lap is beszámolt:

<http://www.hunyadialtisk.hu/balmenu/zold-hirek/zoldike-vetelkedo-2018.html> , <http://tantrend.hu/hir/kornyezettudatos-vetelkedo-kisiskolasoknak-egy-13-ik-keruleti-orokos-okoiskolaban>

8. 2018 + 17 = 2030? – hírek a közgazdaságból és a gazdag közösségekről

A Környezettudatos Vállalatirányításért Egyesület éves konferenciája tette fel a kérdést, utalva egyben arra is, hogy nagyon gyorsan telik az idő, és múlnak az erőforrások. A lehetőségekkel, sőt, a tettekkel a Budapesti Corvinus Egyetem több tudományheti rendezvénye is foglalkozott. A megosztásos gazdaság (sharing economy) gyakorlatában sok ember az idejét, a tudását, a kapcsolati hálóját, és leginkább a termelőeszközait osztja meg másokkal. Mi hajtja ezeket a kezdeményezéseket, mik a közös pontok és az eltérések? Kik és milyen indíttatásból vesznek részt? Milyen szabályokat alkotnak? Hogyan születnek a

döntések? Mi segíti és hátráltatja a működésüket? Ezeket a gazdasági és fennmaradási szempontból is fontos kérdéseket járták körül a hazai csináld magad műhelyek, co-housing kezdeményezések, szívességbankok, jármű-, vagy épp varrógép-megosztó rendszerek képviselői.

A Kaláka a 21. században c. kerekasztal beszélgetés résztvevői közül majdnem mindenki képes a középiskolák számára is érdekes, különleges tanulási helyzetet biztosítani:

Makerspace.hu - Digitális közösségi alkotóműhely

Miutcánk - Szomszédságon alapuló eszköz és szívesség megosztó platform

Közösségben Élni - Co-housing, közösségi lakás-megoldások

Cargonomia - Közösségi teherbringa kölcsönző rendszer

PINKPONILO - Közösségi varroda és ruhajavító műhely

Sárkollektíva - Vályog alapú építéskultúra erősítése és közösségi részvételen alapuló védelme